

ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
20 ΜΑΪΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: Οικονομία
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

A1.α. Στη σύγχρονη εποχή κάθε άτομο συνήθως απασχολείται στην παραγωγή ενός μόνο προϊόντος (ή ακόμη και ενός μέρους κάποιου προϊόντος), ενώ ταυτόχρονα καταναλώνει πολλά προϊόντα, στην παραγωγή των οποίων δε συμμετέχει. Το φαινόμενο αυτό το ονομάζουμε κύριο οικονομικό πρόβλημα. **ΛΑΘΟΣ**

A1.β. Στην αρχή το προϊόν αυξάνεται με γρηγορότερο ρυθμό απ' ό,τι το κόστος των μεταβλητών συντελεστών, με αποτέλεσμα το μέσο μεταβλητό κόστος να μειώνεται, ενώ στη συνέχεια ο ρυθμός αύξησης του προϊόντος γίνεται μικρότερος από τον ρυθμό αύξησης του κόστους των μεταβλητών συντελεστών, με αποτέλεσμα το μέσο μεταβλητό κόστος να αυξάνεται. **ΣΩΣΤΟ**

A1.γ. Παραοικονομία είναι το μέρος της οικονομικής δραστηριότητας το οποίο αποκρύπτουν οι πολίτες από το κράτος, είτε γιατί θέλουν να αποφύγουν τη φορολόγησή της είτε επειδή είναι παράνομη, όπως λαθρεμπόριο, ναρκωτικά κ.τ.λ. **ΣΩΣΤΟ**

A1.δ. Έστω ότι η αγοραία ζήτηση ενός αγαθού είναι ισοσκελής υπερβολή και Α, Β, Γ, και Δ, τέσσερα από τα άπειρα σημεία της καμπύλης ζήτησής του. Τότε, τόσο η συνολική δαπάνη των καταναλωτών, όσο και η τοξοειδής ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή του αγαθού μεταξύ των παραπάνω συνδυασμών, παραμένουν αμετάβλητες. **ΣΩΣΤΟ**

A1.ε. Σε ένα προοδευτικό φορολογικό σύστημα, όσο μεγαλύτερο εισόδημα δηλώνεις τόσο λιγότερο φόρο πληρώνεις. **ΛΑΘΟΣ**

A2. Μια βιοτεχνία στα Φάρσαλα, η οποία δραστηριοποιείται σε βραχυχρόνια περίοδο, προσλαμβάνοντας τον τελευταίο εργάτη της, διαπιστώνει πως το συνολικό της προϊόν αυξήθηκε αλλά με φθίνοντα (μειούμενο) ρυθμό. Τα παραπάνω σημαίνουν πως η παρουσία αυτού του εργάτη οδήγησε σε οριακό προϊόν

α. αρνητικό.
β. θετικό και μεγαλύτερο από πριν.
γ. θετικό αλλά μικρότερο από πριν.
δ. μηδενικό.

A.3 Στην αγορά ενός αγαθού, μια μείωση της προσφοράς που συνοδεύεται από μια ταυτόχρονη αύξηση της ζήτησής του, μπορεί να αφήσει αμετάβλητη/αμετάβλητο

α. το σημείο ισορροπίας.

β. την ποσότητα ισορροπίας.

γ. την τιμή ισορροπίας.

δ. όλα τα παραπάνω.

ΘΕΜΑ Β

Τι γνωρίζετε για το Κατά Κεφαλήν Πραγματικό Α.Ε.Π; **Σχολικό βιβλίο, σελ.142.**

ΘΕΜΑ Γ

Σε μια μικρή επαρχιακή πόλη της Ιταλίας, όπου η καρμπονάρα είναι το αγαπημένο πιάτο των κατοίκων της, η ζητούμενη ποσότητα γι' αυτές τις πεντανόστιμες μακαρονάδες είναι 800 μερίδες. Για κακή τύχη των καταναλωτών της, η τιμή της καρμπονάρας αυξήθηκε και, αμέσως μετά, το εισόδημά τους μειώθηκε. Η αύξηση της τιμής (σε ένα αγαθό που η ελαστικότητα ζήτησης του ως προς την τιμή είναι ίση με $-0,2$) μείωσε τις μερίδες στις 720. Ενώ, η μείωση του εισοδήματος τους (με εισοδηματική ελαστικότητα γνωστή και ίση με $0,5$) μείωσε κι άλλο τη ζητούμενη ποσότητα, φτάνοντάς την στις 648 μερίδες.

Γ.1 Να χαρακτηρίσετε τη ζήτηση της καρμπονάρας και το ίδιο το αγαθό, με τη βοήθεια των παραπάνω ελαστικότητων ζήτησης ως προς την τιμή και ως προς το εισόδημα. **Η ζήτηση είναι ανελαστική μιας και η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή είναι (σε απόλυτη τιμή) μικρότερη από τη μονάδα. Το αγαθό είναι κανονικό αφού η εισοδηματική ελαστικότητα είναι θετική.**

Γ.2 Υπολογίστε την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής της καρμπονάρας, δείχνοντας τις κατάλληλες πράξεις. **Από τον αρχικό τύπο της ελαστικότητας ζήτησης ως προς την τιμή βρίσκουμε πως η ποσοστιαία αύξηση της τιμής είναι ίση με 50%. {Διαιρούμε την ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας (-10%) με την ελαστικότητα ζήτησης (-0,2)}.**

Γ.3 Ποια είναι η ποσοστιαία μεταβολή του εισοδήματος που οδήγησε στις 648 μερίδες καρμπονάρας; Εξηγήστε. **Από τον αρχικό τύπο της εισοδηματικής ελαστικότητας βρίσκουμε πως η ποσοστιαία μείωση του εισοδήματος είναι -20%. {Διαιρούμε την ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας (-10%) με την εισοδηματική ελαστικότητα (0,5)}.**

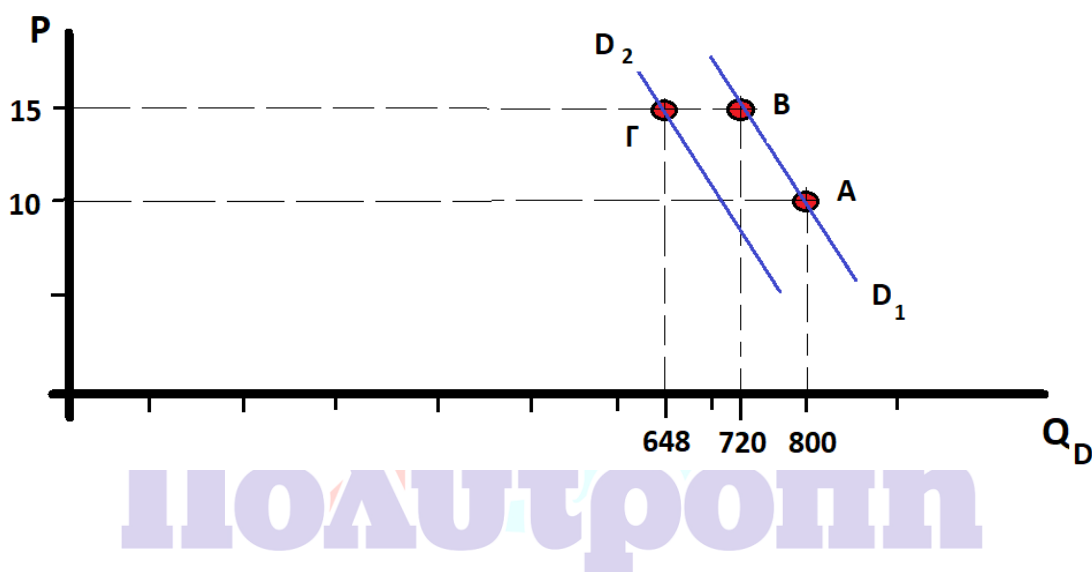
Γ.4 Έστω ότι η αρχική τιμή της καρμπονάρας ήταν 10 ευρώ. Βρείτε την αρχική και την τελική συνολική δαπάνη των καταναλωτών για το αγαθό καθώς και την ποσοστιαία μεταβολή αυτής της δαπάνης. **Στον παρακάτω πίνακα βλέπουμε την αρχική και την τελική τιμή, την αρχική και την τελική ζητούμενη ποσότητα και την αρχική και τελική συνολική δαπάνη, από τις**

οποίες θα υπολογίσουμε την ποσοστιαία μεταβολή της συνολικής δαπάνης των καταναλωτών.

Τιμή	Ζητούμενη ποσότητα	Συνολική δαπάνη
10	800	8.000
15	648	9.720

Ποσοστιαία μεταβολή Συνολικής Δαπάνης = $(9.720 - 8.000)/8.000 = 0,215$ ή 21,5%

Γ.5 Τοποθετήστε σε ένα διάγραμμα όλα τα αριθμητικά δεδομένα που έχετε στη διάθεσή σας και παρουσιάστε τη διαδρομή της ζητούμενης ποσότητας των καταναλωτών για καρμπονάρα. (Ό,τι δεν μπορείτε να δείξετε ποσοτικά, παρουσιάστε το ποιοτικά).

ΘΕΜΑ Δ

Η οικονομία της Γυάλινης Χώρας (ενός φανταστικού κράτους, 10.000 κατοίκων, που παράγει μονάχα 3 αγαθά) παρουσιάζει τα ακόλουθα δεδομένα: το έτος 2182 μ.Χ. κατασκεύασε 300 ποδήλατα, παρήγαγε 200 χιλιάδες λίτρα γάλακτος και 2.000 μουσικές συναυλίες. Οι τιμές αυτών των 3 αγαθών ήταν 200, 2 και 20 χρηματικές μονάδες αντίστοιχα. Το 2183 μ.Χ. οι ποσότητες των αγαθών άλλαξαν. Κατασκευάστηκαν 320 ποδήλατα, παρήχθησαν 180 χιλιάδες λίτρα γάλακτος και 2.960 μουσικές συναυλίες με τιμές 300 χρηματικές μονάδες το τεμάχιο, 1,5 (μιάμιση) χρηματική μονάδα το λίτρο και 25 χρηματικές μονάδες το εισιτήριο αντίστοιχα.

Δ.1 Ποιο είναι το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν σε τρέχουσες τιμές της παραπάνω χώρας και για τα δύο έτη; Πώς ονομάζουμε αλλιώς αυτό το Α.Ε.Π.; **500.000 χρηματικές μονάδες (χ.μ.) & 440.000 χ.μ. αντίστοιχα. Αλλιώς ονομάζεται Ονομαστικό Α.Ε.Π.**

Δ.2 Ποιο είναι το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν σε σταθερές τιμές του 2182 μ.Χ. και για τα δύο έτη; Πώς αλλιώς ονομάζουμε το Α.Ε.Π. αυτό; **Το 2182 είναι έτος βάσης. Άρα, το πραγματικό Α.Ε.Π. το 2182 θα είναι ίσο με το Ονομαστικό Α.Ε.Π. του ίδιου έτους, δηλαδή, ίσο με 500.000 ενώ για να βρούμε το Πραγματικό Α.Ε.Π. του 2183, πολλαπλασιάζουμε τις**

ποσότητες των 3 αγαθών για το έτος 2183 με τις αντίστοιχες τιμές του 2182 και βρίσκουμε: **483.200 χ.μ.**

Δ.3 Υπολογίστε τον δείκτη τιμών της χώρας με έτος βάσης το 2182 μ.Χ. και για τα δύο έτη. Πώς αλλιώς ονομάζουμε τον δείκτη τιμών; {Οι δείκτες τιμών που θα βρείτε, ας μην διαθέτουν δεκαδικά ψηφία}. **Διαιρούμε και για τα δύο έτη, το Ονομαστικό Α.Ε.Π. με το Πραγματικό Α.Ε.Π. και βρίσκουμε: 100 & 91, αντίστοιχα. Αποπληθωριστής τιμών.**

Δ.4 Βρείτε την ονομαστική μεταβολή και την ονομαστική ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. ανάμεσα στα δύο έτη. **-60.000 χ.μ. & -12%.**

Δ.5 Ποια είναι η πραγματική μεταβολή και ποια η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές του 2182 μ.Χ. ανάμεσα στα δύο έτη; **-16.800 χ.μ. & -3,36%.**

Δ.6 Αν γνωρίζετε πως ο πληθυσμός της χώρας -κατά τη διετία 2182-2183 μ.Χ.- δεν μεταβλήθηκε, να βρείτε τα κατά κεφαλήν ονομαστικά Α.Ε.Π. για τα δύο έτη, την ονομαστική μεταβολή του κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. καθώς και την ονομαστική ποσοστιαία μεταβολή του. **Τα κατά κεφαλήν ονομαστικά Α.Ε.Π. είναι: 50 & 44. Οι δύο μεταβολές: -6 χ.μ. & -12%.**

Δ.7 Γνωρίζοντας πως το 2182 μ.Χ. είναι έτος βάσης, ποια είναι τα κατά κεφαλήν πραγματικά Α.Ε.Π. των δύο ετών, ποια η πραγματική μεταβολή του κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. και ποια η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του, αν είναι και πάλι γνωστό πως ο πληθυσμός παραμένει σταθερός; **Τα κατά κεφαλήν πραγματικά Α.Ε.Π. είναι: 50 & 48,32. Οι δύο μεταβολές: -1,68 χ.μ. & -3,36%.**

Δ.8 Έστω ότι για το 2183 μ.Χ. η εκροή εισοδημάτων προς το εξωτερικό ήταν ίση με την εισροή εισοδημάτων από το εξωτερικό. Ποιο είναι το Καθαρό Εισόδημα από το Εξωτερικό και το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν σε τρέχουσες τιμές για το έτος 2183 μ.Χ.; **Το Καθαρό Εισόδημα από το Εξωτερικό είναι μηδενικό ενώ το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν είναι ίσο με Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν αυτής της χρονιάς, δηλαδή, ίσο με 440.000 χ.μ.**